

MIQUEL BAUÇÀ

EN EL FEU DE L'ERMITATGE

EPÍLEG D'ENRIC CASASSES

Empúries

narrativa

Miquel Bauçà

En el Feu
de l'Ermitatge

Epíleg d'Enric Casasses

Editorial Empúries
Barcelona

Un jurat format per Pere Gimferrer, David Jou, Francesc Parcerisas,
Antoni Puigverd i Jaume Subirana va atorgar a *En el Feu de l'Ermitatge*
el XVI premi Miquel de Palol de poesia (1993).

L'original s'ha conservat gràcies als bons oficis de Nuri Tubert
i la Fundació Prudenci Bertrana.

© Hereva de Miquel Bauçà, 2014

© per l'epíleg: Enric Casasses, 2014

Il·lustració de la coberta: @ Miquel Barceló, 2014, quadern d'artista

Primera edició: novembre del 2014

© d'aquesta edició: Grup Editorial 62, s.l.u.,
Editorial Empúries
info@grup62.com
www.editorialempuries.cat

Fotocomposició: Víctor Igual

Impressió: Bookprint

DIPÒSIT LEGAL: B. 23.771-2014

ISBN: 978-84-9787-978-1

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor
qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública
o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions
establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de
Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar
o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com;
91 702 19 70 / 93 272 04 47). Tots els drets reservats

TAULA

<i>Nota</i>	7
En el Feu de l'Ermitatge	9
ENRIC CASASSES	
<i>Havent llegit En el Feu de l'Ermitatge</i>	177

Perseguint una donzella,
 fugissera, transparent,
 per un alt i espès boscatge,
 afanyant-me com un foll,
 em vaig perdre de ma pàtria,
 i de sobte em vaig trobar
 en el Feu de l'Ermitatge...
 Malconec com vaig entrar,
 travessar la serralada
 que aïlla de tot món,
 que impedeix tota fugida,
 ja no sé quants d'anys que fa...
 Indret nou, nova contrada,
 és el que em gombolda avui.

Així és anomenat
 aquest tèrbol territori
 pels qui ignoren llur passat
 i en recorren les muntanyes...
 Usuaris, de primer,
 amb el temps l'usucapiren...
 Un temps lluny, el Feu fou feu
 dels reis d'una dinastia
 molt remota, que l'oblit
 n'ha querrat tota memòria...
 L'Ermitatge també és buit:
 una grossa baluerna
 resta encara, inconseqüent,
 a la banda més occídua.

Un bell llac rivetejat
 de joncs, bogues i sanefes
 de llirs blaus hi jeu caut, alt.
 Confiats, li deixen l'aigua
 els set rius dels set indrets...
 A trenc d'alba, es tapa amb glassa...
 És un llac tot salabrós:
 no tolera que els flums duguin,
 descarreguin els immunds
 escombralls de les feuenques...
 Torrenteres, reguerots,
 també malden a fornir-lo...
 Pels ribatges més solius
 hi ha pler de papallones...

Les set conques dels set flums
 són tan amples que les llegües
 no són mida per poder
 amidar-les com caldria;
 són tan grans que cal un mes
 per passar a l'altra banda,
 per anar a l'altra vessant,
 fins i tot amb la muntura,
 fins i tot amb un barquer
 que s'afanyi nit i dia,
 enganyant l'aspre corrent,
 la feresa de les aigües...
 Això diuen aquells qui
 han gosat de fer la prova...

5

El riu neix del llac dels munts,
 elevat per sobre els altres
 més jussans, com ara el meu...
 Té cascades, canalissos,
 i fa tortes i fa gorgs,
 deixa fer ponts i passeres...
 No en fa cas dels alardons,
 car a cada ramanxola
 hi fan tofa molts bedolls...
 ¿Què en direm de les xiquines
 amb la flòrula escaient...?
 Si en té ganes, fa ressaca
 i se'n torna cap amunt,
 i castiga les comares...

6

La fractura del soler,
 que originen terratrèmols,
 no trasbalsa els residents.
 El sismisme és endèmic:
 no canvien ni de llit
 rierols, rius o rieres,
 com s'escau pertot arreu;
 ni els camins no es desempedren
 o bé es tornen a empedrar...
 Una breu llampegadissa
 cap als cingles de ponent
 o que els claps de gel fan fosa
 pels congosts més escondits
 indicia que comencen.

Hom podria amidar el Feu...?
 Quant hi ha del centre als límits...?
 Els més cauts canejadors
 que han gosat de mesurar-lo
 n'han sentit la vanitat...
 Ni en plena embriaguesa,
 mai no en parlen, i els feuens
 més s'estimen ignorar-ho.
 Amb poca esma, com cada any,
 per les festes de les santes,
 entre savis i prebosts
 hom esmenta la incertesa:
 el duler resta astorat,
 i tot just fa un buf amfòric.

Fóra estult voler descriure
 el relleu, l'espai del Feu:
 no hi ha cap cim panòptic.
 Per recórrer el seu contorn
 no serien prou set vides,
 segons càlculs apropiats.
 El ronyó de la contrada
 també resta inconegut.
 La cadena dels massissos
 que escondeixen el llac gran
 jo diria que és el centre,
 però jo no ho diré mai.
 No m'agrada fer el cabota
 ni que em diguin cabotenc...

Les muntanyes, aspectant-se,
 es confien alts secrets...
 És un bon senyal. No criden
 en la fosca de la nit
 i durant el dia dormen
 i consenten que els cabrers
 les trepitgin i les cabres,
 que malmetin el gerd bruc...
 Les muntanyes es confien
 alts secrets que no sabrem,
 i això és per culpa nostra:
 no podem ni caminar
 sense no contorsionar-nos,
 ni escoltar sense aïnar...

10

Hom pot dir res sobre el Feu?
 És d'orats o de canalles...
 Sensatesa ens repeteix
 de restar silenciosos
 davant del greu disbarat,
 i, malgrat els rancallosos
 i altra mena d'esguerrats
 i dels àugurs, dels arúspexs,
 dels aeromàntics sorns,
 no motar el que voldrien,
 per sentir-se gomboldats,
 els prebosts, les remeieres...
 I n'hi ha que són tan rucs
 que fan cua perquè els tonguin.

Ni els feuens ni la natura
mai no s'han renovellat,
diuen savis molls de boca...
Per això jo puc capir,
sense mica de basarda,
les modificacions...
Ningú no pot deturar-les,
si no s'és com el duler,
que per res no se n'adona,
que es capgira dins el llit...
Pregar els déus és guillardura,
insensata, tanmateix...
Els mateixos no reposen,
no es podrien deturar...

Hom pot caure en procronisme,
car al Feu, expressament,
abelleix de posar dates,
als papers o als bastiments,
al grat de la fantasia,
interessos o habituds,
si no és per murriesa,
per fer perdre un creditor...
Cadascú té un calendari,
escondit dins del rebost,
dins un pot de confitura,
que hom consulta atentament,
abans d'amagar-se l'arma
i arriscar-se bosc endins.

L'univers enclou el Feu,
 també a mi, que hi jec i ploro
 per dedins, ben enyorós
 de la meva pàtria antiga...
 Són tan alts, tan espadats
 els massissos que l'envolten
 que obstrueixen fugiment...
 Ja els serrats més de la vora,
 tot i descansar en cossol
 trencadís, prou que s'aguanten,
 no s'ensorren amb el pes...
 Han tornat ferits per feres
 els ardits que ho han gosat,
 fetillats per fades àvoles...

Fa tres-cents milions d'anys
 les libèl·lules estenien
 llurs quatre ales en el vent,
 sobre els estanyols amb molsa,
 empaitant animalons
 per les fulles dels nenúfars...
 Això fou començament
 d'estralls nous i més ferotges,
 que ja no finiran mai,
 i d'aquesta ferotgia
 en són fills els fills del Feu,
 de dulers, baners, vinyòvols...
 És això que descriuré...
 I els déus, murris, que se'n riguin...